

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton. ~
Előfizetési ár: egész évre 28 korona, fél-
évre 14 korona. ~ Egyes szám ára 60 fillér. ~

~ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium:
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Feltámadás.

Rontsátok le a templomot és én harmad-
napon megépítem. Ezek az igék jussanak eszünkbe
a mostani időkben.

Semmi sem könnyebb és semmi sem érték-
telenebb a méla panaszkodásnál, mások kárhoz-
tatásánál.

Könnyű ma azt mondani, hogy az új világ-
rend rontotta le a templomot és értéktelen ma
azt várni, hogy majd lesz valami, amitől a temp-
lom újra felépül.

Tegyük kezünket szívünkre és kérdezzük
meg komolyan a lelkiismeretünket, vajjon csak-
ugyan más-e az, aki lerontotta a templomot.
Vizsgáljuk meg jól magunkat és üssünk a mel-
lünkre, elmondva a szörnyűségesen vádoló mea
culpa-t. Ezekben a nehéz órákban, amikor az
egyház léte és nem léte forog kérdésben, valljuk
be, hogy nem más, mint a *magunk* hüne az,
ha a templom csakugyan összeomlik.

Az *egyház* volt előttünk a fő, nem a *vallás*.
A földi szervezet, nem a Krisztus országa. Ki-
csike uralmi törekvések, a magunk csekély szem-
pontjai voltak az irányadók, nem az Isten ígéje.

Egyházi hivatalosaink előtt nem a Jézus,
nem az apostolok voltak az eszmény, hanem a
földi hatalmasságok. *Elszánom* magamat a Krisz-
tus szolgálatára, — ígérték kibocsáttatásukkor s
a valóságban a nagyobb résznek a maguk mi-
ként érvényesülése volt leginkább tetteik irány-
adója.

Egyenlőséget hirdettünk az egyház tagjai
között s azt prédikáltuk, hogy az Isten földi
országában nem lehet különbség ember és em-
ber között, legfeljebb az Isten szolgálatának buz-
gósága szerint. Valóságban pedig nem arra néz-
tünk, hogy ki milyen odaadással szolgálja Krisz-
tust; hanem arra néztünk, hogy ki milyen elő-
kelő a világ szerint s ahoz képest adtunk alkal-
mat az egyház ügyeinek az intézésére, amint a
külső tekintély, a születés, a vagyon, az állás

méltósága sokszor igazán érdemetlenül valakit
felemelt.

A Jézus tanításától meg ezer meg ezer eset-
ben eltávolodtunk. Nemhogy ellenségeinket, még
felebarátainkat sem szerettük igazán. Marháink-
nak csekélyke részét sem osztottuk szét a sze-
gények között. Olyan kincset igyekeztünk gyűj-
teni, melyet a rozsda megemészt. Szolga és
szabad, zsidó és pogány közt különbséget tet-
tünk. Nem akartunk semmiben sem utolsók ma-
radni. Nem hittük el, hogy boldogok a lelki sze-
gények. Csak mondtuk, de nem cselekedtük,
hogy mindnyájan egy Atyának gyermekei va-
gyunk. Talán csak egyetlen parancs volt, amiről
meg nem feledkeztünk: adjátok meg a császár-
nak, ami a császáré.

Nem vádlok senkit. A vádat magamra is
emelem. Mindnyájan, egytől-egyig, kikre az Isten
országában sáfarkodás bízva volt, bűnösök va-
gyunk ezekben. És mindnyájan, akiknek nem
jutott munka az Isten földi országának építésé-
ben, bűnösök velünk együtt, egyetemlegesen. Mi
azért, mert részint nem láttuk a feladatunkat,
részint látván sem teljesítettük, — kényelemsze-
retetből. A többiek azért, mert elnézték a tespe-
dést, megint, mert nem láttak, vagy mert látván
is lustálkodtak, — kényelemszeretetből. Senki
sem *szánta el* magát igazán a Krisztus szolgál-
latára.

Ebből pedig nem az következik, hogy akik
eddig az ügyeket intézték, hagyják el a helyüket
s adják át másoknak. Ez következne akkor, ha
azok a mások eddig égtek volna a tenni vágyástól
s tudtak volna jobb utat mutatni. De nem
tudtak.

Hanem az következik, hogy ne sopánkod-
junk. Ne mondjuk azt, hogy az új világrend
üldöz bennünket. Óh, a keresztyén egyháznak,
az igazi keresztyénségnek, a Krisztus keresztyén-
ségének sokkal nehezebb próbákon is át kellett
esni, mint azon, hogy az állam ezentúl nem ad
anyag támogatást.

Lészen új ég és új föld. Az új földet megcsinálta a szocializmus. Az új ég hozatala a mi feladatunk. Ha hiszünk ebben az új égben: akkor tudjuk adni embertársainknak akkor is, ha velük együtt a mindennapi kenyérért küzdve verejtékezünk. Ha meg nem hiszünk, akkor nem vagyunk méltók arra, hogy az új égnek munkásai lehessünk.

A mi országunk nem ebből a világból való. Ne azon jártassuk hát mi a mi elménket, hogy ez a világ mi módon alakuljon a mi tetszésünkre. Legyünk boldogok, hogy boldog lesz az új föld. És égjünk, lelkesedjünk, dolgozzunk, hogy mennél szebb, boldogabb, varázsozottabb lesz az új föld, → annál szebb, boldogabb, varázsozottabb legyen a lelkeknek az új ég is. És leszen feltámadás.

Kun Béla.

Tarca

Református istentisztelet a cittaducelei tiszti hadifogolytáborban 1917. évi Nagypéntek napján.

Miután az Isten imádsára egybegyűlt hadifoglyok énekkara az „Erős várunk nekünk az Isten” kezdetű éneket elzengette. Nagy Elek dr., budapesti ügyvéd, népfelkelő hadnagy a következő, akkor alkalmi és most is megszívlelésre méltó imádságot és beszédet mondotta:

Irgalmas Isten! Nyomorult, gyarló, bűnös emberek vagyunk, de végtelen nagy a Te irgalmasságod Atyánk, ki szent Fiadat küldted a bűnös emberiség megváltására.

Hová lett koporsó a te fulánkod, hol vagyon halál a te diadalmaid?

Teremtő Isten! Az embert a teremtés koronájául alkottad, mint munkád tökélyét, hogy boldogságban és békében éljen, de íme már az első emberpár megszegte isteni szent parancsolatodat és az első testvér megölte testvérét, a bűnös az ártatlant és ama kígyónak fajzata szaporodék tovább.

Azóta az emberiség története a bűn és a harc szakadatlan láncolata. Ember ellen, család család ellen, ország ország ellen támad és az első testvérgyilkosság nyomában eláradt a gyűlölködés és bosszúállás szerte az egész földön.

Most is majdnem az egész világ háborúban áll és az egész világ népe érzi a háború súlyát.

Mindenható Isten! Szüntesd meg kérünk ezt a világháborút, hogy az özvegyeket és árvákat támogathassuk, könnyeiket felszáríthassuk, a vérző sebeket begyógyíthassuk és a rombolások után építő munkát folytathassunk.

Ha pedig bölcs végzésed szerint a hadakozásoknak tovább kellene tartaniuk, adj bizodalmat a küzdőknek és adj jó véget a megpróbáltatások napjai után.

Szenteld meg és áldd meg a háborúban elesett testvéreinket, barátainkat és honfitársainkat, akiket nemcsak a vízkeresztség, hanem a tűz- és vérkeresztség is megtisztított.

Kíméld meg hazánkat, nemzetünket az ellenséges

pusztításoktól, hozzátartozóinkat a háború borzalmaitól, segítsd győzelemre igaz ügyünket.

Adj erőt, egészséget hozzánk tartozó szeretteinknek, hogy őket viszontláthassuk és az ő javukra minél többet és minél tovább munkálkodhassunk. Amen.

A „Minden népek hirdessétek” kezdetű ének elhangzása után Nagy Elek dr., 1. Kor. 2, 1—2. alapján a következő beszédet tartotta:

Keresztyén atyámfiai! Ha az egyes, ki életét egy családi kör boldogításának szentelte, meghal, sírját neje és gyermekei állják körül. Krisztus életét az emberiség boldogításának és megváltásának szentelése és így méltó, hogy az ő hálálának emlékezetére az egész keresztyén világ ünnepet szenteljen.

A keresztyénség azon az alaptételen nyugszik, hogy Isten ingyen kegyelméből a Jézus Krisztus által az emberiséget bűneiből megváltotta. Ezért mi protestánsok az összes keresztyén ünnepek közül elsősorban és főképpen a Nagypénteket ünnepeljük meg.

Ezért jöttünk ma is össze, hogy megemlékezzünk általában a halálról, különösen Krisztus haláláról, vagyis az emberiségnek bűneiből való megváltásáról és végre ennek a keresztyénségre, kiváltképpen pedig a protestantizmusra való hatásáról.

a) Mindenki, aki születik, a halál csiráját hordja szívében. Életünk az örökkévalósággal szemben egy röpke sóhaj, egy habloccsanás csak, futó villama az örök mulásnak. Az ember teste a világegyetemhez képest porszem csak a szélben. Életünk olyan, mint a fűszál, mely az első tavaszi napra kisarjad, de viszont, amelyet az első fagy elhervaszt. Ami a fűszálnak a napsugár, az az emberi szívnek a reménység, mely számban és erőben folyton csökken, amint hordozója közeledik az elháríthatatlan vég felé, míg végre maga is eltűnik, semmiségbe veszve.

Míg az észnélküli lények csak a fájdalmakat érzik, addig az ember, mint a teremtés tökélye, mint eszes, gondolkozó lény, már életében tudatában van a halálnak, az elkerülhetetlen végzetének és ezzel a halál borzalmas gondolatának gyötrelmét egész életén át magában hordja és amíg vágyaiban mindig magasabbra törekszik, azalatt testi ereje bizonyos koron túl mindig alább száll; reményeit csalódások váltják fel, szervezete gyengül és bekövetkezik a halál.

És azután?

A hulla feloszlik, a szellem, a lélek pedig követi halhatatlan rendeltetésének az útját.

b) Hogy vagyunk a Krisztus életével és halálával?

A Genesis szerint Isten az embert saját képére és hasonlatosságára szabadnak, boldognak, igaznak, szentnek, halhatatlannak, örök békében élőknek teremtette. Ki vőn egyet Ádám oldalbordái közül és ebből formálta Évát és az első emberpárt az Édenbe helyezte el és megtiltotta, hogy egyenek a tudás fájának a gyümölcséből, mert különben meghalnak. A sátán kígyó alakjában elesébitja Évát és Éva Ádámot. Ez a bűnbeesés, innen van az eredendő bűn.

Az emberiséget az első ember, Ádám vitte a bűnbe és az Emberfia, az idevezítő Krisztus váltotta meg a bűnből.

Az Örökkévaló, a mennyei Atya meg akarta váltani az emberiséget, hogy ez a legkedvesebb teremtménye el ne vesszen, azért is kegyelmességéből elküldte az ő szent Fiát az emberiség megváltására.

És a Megváltó meg is törte a kígyó fejét s váltást szerzett a Benne hívőknek.

Nincs élet, mely hasonlítható volna a Krisztuséhoz, aki azért jött a világra, hogy önmagát az emberiség megváltására feláldozza.

Földi élete a tökéletes szentség és igazság hű tükré. Működése páratlanul áldásos és idvességes vala. Predikált a templomban és a templomon kívül; ostorozta a kevélyeket, lelkesítette a gyengéket, serkentette a tétleneket; javította az eltévedetteket, támogatta az elhagyottakat, csodákat és természet feletti munkát művelt, bámulatba ejtve mindenkit; sőt mi több, gondolkodóba ejtette a hatalmasokat, akik nem tudták, mi tévők legyenek, hogy megfűezzék azt a népáradatot, mely folyton nőtt és elnyeléssel fenyegetett.

Akarták is, nem is büntetni, mert féltek bebörtölnözni; akarták is, nem is elítélni, mert nem tudták bűnét; végre a papi fejedelmeknek a bérencektől felizgatott tömegnek kiadják, amely őt kínozza, ruháit lelépte, gúnyolta, elítélte, tövis koronát tett a fejére; a Golgota hegyére hurcolta, keresztre feszítette, dárdát döfött oldalába anélkül, hogy Krisztus ajka csak egy panaszos szóra is fakadt volna, anélkül, hogy mást mondott volna, mint egy nemes és tiszta lélek, mely méltó Isten Fiához, aki missióját betöltötte: „Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek. Atyám, a Te kezébe teszem le lelkemet”.

Ezeket mondván, kibocsátá lelkét.

Krisztus maga a tökéletesség, dicsőség, erény, aki minden helyzetben, minden cselekedetével kifejezte azt, hogy Isten Fia és Isten hatalmával van megáldva.

A sátán Évát egy almával csábította el. Krisztust ellenben még azzal sem tudta megingatni, hogy feljívén őt egy magas hegyre, megmutatá neki e föld minden országait és azt mondta neki: „Neked adom mindezt a hatalmat és ennek dicsőségét”.

Bölcsek, próféták, költők elenyésznek; nagy hadvezérek, királyok, világhódítók és nemzetek eltűnnek, de Krisztus harmadnapra halottaiból feltámadott és örökké él.

c) Teljes joggal mondhatná ezek után valaki, vajjon lehet-e a keresztyénségnek az emberiségre jó hatása, ha azt tanítja, hogy Isten az emberiséget bűneiből ingyen kegyelméből a Jézus által megváltotta? Hiszen ez nem a jóra, hanem a bűnre és a tétlenségre vezet!

A történelem azt mutatja, hogy a keresztyénség az ókori durva erkölcsöket megszelídítette, a kulturát terjesztette.

Bármily sötét színekkel mutassák is be a középkort, nem lehet tagadni, hogy az ókorhoz képest haladást jelent erkölcsökben, tudományban és az első egyetemeket a középkori keresztyén társadalom hozta létre.

Ami pedig a reformációt illeti, kétségtelen, hogy az emberiséget oly mértékben vitte előre, hogy azóta a protestáns államok a világ vezetőiképpen tesznek számot. Németország, Anglia azok a protestáns államok, melyek a világ sorsát ebben a most lezajló kataklizmában is intézik.

A bűnbeesésről és a megváltásról hirdetett tanítás minket keresztyéneket, protestánsokat nem tett soha tétlenné, nem vezetett soha a bűnre, sőt mindig azt tekintettük, hogy az Istennek ez a mérhetetlen irgalma nagy kötelezettségeket rótt ránk, elsősorban épen az Isten iránt és igyekeznünk kell mindnyájunknak, hogy magunkat a krisztusi megváltásra méltókká tegyük.

A mi értékünk ezen a hiten alapszik és ezen a hiten épül fel.

A protestantizmus története minden államban össze van forrva az illető nemzet történetével. Boeckay István, Bethlen Gábor és a Rákóczyak nemcsak a magyar protestáns egyház nagyságai, hanem a magyar nemzet történetének is első rangú csillagai. Ugyan kinek a szíve ne dobbanna hangosabban, ha Petőfi Sándor, Jókai Mór, Arany János és a Kossuth Lajos nevét hallja?

Igen messze vezetne, ha a protestantizmus külföldi nagyságait is mind felsorolnám. De a protestantizmus külföldi történetéből két tényre felhívom figyelmeteket ez ünnepi órában.

Az egyik tény a szemünk előtt kibontakozni kezdő eszmecsomó, amelynek a veleje, magva ebben az egy szóban foglaltatik össze: *Organisatio*.

A másik történelmi tény a protestantizmus hajnalhasadási korából int felénk és a nagy világapostol Pál szavait újítja fel:

Keresztyén atyámfiai! békéljetek meg az Istennel, egymással és önmagatokkal!

Testvéreink, barátaink, rokonaink haltak meg a harcmezőkön; testvéreink, rokonaink, barátaink vére öntözi Európa földjét, hogy abból zöldebb, virágzóbb vetés fakadjon. Adjad óh Megváltónk, hogy ez a nagy vérontás minél előbb szűnjék meg és a jövő terméséből minden nemzet és faj azon fokban vegye el jutalmát, amint arra becsületességével és áldozatával rászolgált. Add, hogy mindenekben mindenha szent nevedre térjen dicsőség. Amen!

Keresztyén atyámfiai! Hallottátok a jelszót: „*organisatio!*” Vessétek elmétekbe és zárjátok szívetekbe. Ez nemcsak protestáns jelszó, hanem a XX. század jelszava is. Szervezkedjete, de sohasem a Krisztus ellen, hanem mindig a Krisztus nevében. Sohase azt nézzétek, hogy mi választ el, hanem mindig azt, hogy mi kapcsol össze: „a magyarság szent érdekét, a megfeszített Krisztust és a bibliát”.

A sajátos nemzeti mellett és azzal karöltve ápoljátok az általános emberit is. A megfeszített Krisztusról pedig ne csak Nagypénteken emlékezzetek meg, hanem minden időben. A bibliát olvassátok, belőle épülést vegyetek és tanítását kövessétek.

Hallottátok az ígéket, cselekedjete a szerint. Lát-hatjátok Krisztus példájából, hogy az élet csak úgy értékes, ha azt egy nagy, nemes, szent cél érdekében áldozzátok fel. Az igaz, hogy az oda vezető út göröngyös. Titeket is rágalmaznak, megrugdosnak, sőt mi több, feszítsd meg-et kiáltanak, de láthatjátok Krisztus példájából, hogy mily dicsőség fakad a megaláztatásból.

Gyűjtsetek magatoknak eledelt, de nem olyat, amely elvész, hanem eledelt az örök életre: ne a farizeusok és hipokraták dicséretét igyekezzetek megnyerni, hanem az Isten szeretetét. Úgy éljete, hogy minden időben és minden körülmények között rátok ismerhessenek, hogy igaz magyarok vagytok és így az Úr Jézus Krisztus áldó és megszentelő kegyelme lesz és marad mindnyáján tiveletek. Amen.

Végül az énekkar énekelte a XC. zsoltár két első versét.

Egy jelenvolt.

Iskola

Fűt.

A nagy világ átalakulás, mint sok mindennek, vagy talán épen mindennek, teljesen végét jelenti a híresnevezetes debreczeni kollégiumnak is. A Jókai regény címe jut az eszembe: Akik kétszer halnak meg. A deb-

reczeni kollégium is kétszer halt meg. Először, amikor akadémiái tagozatai megszüntetésével helyet adott a tudományegyetemnek, másodszer most, amikor a belőle alakult tudományegyetem is — legalább abban az alakjában, ahogy eddig fennállt. — megszűnik.

Mert ha hivatalos intézkedés még nem is történt, magánértesülésekből már szerte száll a hír, hogy a tudományegyetem meglévő negyedfél fakultásából a hit-tudományi megszűnik, a jogtudományi átalakul és a bölcsészetihez csatoltatik, a bölcsészeti is egészen mássá lesz, mint eddig volt s a talán egészen kiépülő orvostudományi karral együtt partikulájává lesz a budapesti tudományegyetemnek.

Fuimus Troes . . .

Az új idők szellemének csakugyan nem felel meg az az irány, melyet a debreczeni ősi kollégium s az annak hagyományain épült debreczeni tudományegyetem képviselt. Ez a nagy oktatási intézet humanisztikus szellemű, nemzeti irányú, és — még az egyetem is — kalvinista jellemű volt. Ha az új éra, mely a gyakorlatiaságot, a népek szolidaritását, a vallásfelekezettől teljes mentességet tűzte zászlójára, másforma iskolát akar, teljesen meg lehet érteni.

Nem is kell, nem is szabad emiatt érzékenykedni. Mindennek változni kell a kor követelményei szerint. Arra sincs semmi szükség, hogy a múlt érdemeire hivatkozzunk. Nem a dicső múlt, hanem a szép jövő kell, hogy a lelkesítőnk legyen.

De mégis, ha megállunk az öreg kollégium előtt, melyet nem hatalmasok parancsából, nem kizsákmányolók rablott vagyonából, hanem a nyomorult, koldus, üldözött „helvétziai vallástételt követő magyarországi ekkleziák” adományából építettek fel, a legszebb jövő hajnalhasadásánál is lehetetlen egy könnyet el nem dörzölnünk a szemünkben:

Fuit . . .

Különfélék.

Tisztelt olvasóinknak boldog és idvesség ünnepet kívánunk.

Sok apróságot hallunk napjainkban a vallásoktatásnak az iskolából való kiküszöbölésével kapcsolatban. A sok közül csak ezt az egyet említjük meg: Egy nagyközségben a zsidó iskola növendékeit — mivel kevesen voltak — szétosztották a többi iskola megfelelő osztályaiba, a zsidó tanítóhoz pedig beosztották az I. és II. elemista leánykák tanítását. A leánykák túlnyomó nagy része református s midőn begyűltek a tanterembe, a tanító bemenetele előtt, a maguk lelkétől indítatva el kezdték énekelni: „Óh ártatlanság báránya” kezdetű dicséretet.

A húsvéti ünnepek alkalmából Alma Materünk-ből százöt ifjú ment el vidékre legátusul hirdetni a fel-tamadás evangéliumát.

Dobó Sándor a Tanítók Lapja szerkesztője és kiadója ezúton értesíti olvasóit és megrendelőit, hogy új év óta a lapot a papirhiány és nyomdai elviselhetetlen árak miatt ki nem adhatta. E miatt és újabb viszonyok folytán egyelőre ki sem fogja adni. Ez úton köszöni a támogatást, kéri a hátralékok beküldését és felhívja azokat, akik az 1919-ik évre fizetést teljesítettek, hogy írják meg kívánják-e a pénz azonnali visszaküldését, hogy azt utalványozhassa.

Új doktor. A debreczeni egyetem bölcsészeti fakultásán a német nyelv és irodalomból — cum laude — doktori fokozatot nyert Papp Ferenc debreczeni leány-

gimnáziumi tanár. Az új doktor lelkészi képesítésű, a teológiát a sárospataki teológián végezte, míg a filozófiát Debreczenben hallgatta. Doktorrá avatása folyó hó 15-én volt. A jeles képzettségű Dr. Papp Ferencet szívből köszöntjük.

A tiszántúli református egyh. kerület püspökétől.

2008—919.

Pályázat

az alsószabolcs—hajduvidéki egyházmegye kötelekébe tartozó balmazújvárosi magyar egyház-község lelképásztori állására, amelynek javadalma az 1912-ik évben megerősített díjlevél szerint:

1. Készpénz: évnegyedi előleges részletekben Hatszáznyolcvankét korona ötvenhat fillér.

2. Tisztabúza: ötven métermázs, annak évnegyedi folyó ára előre fizetve.

3. Kemény tűzifa négy régi öl a lelkészlakra szállítva.

4. Szántó föld: huszonhat kat. hold és 511 négyzetöl, melynek adóját az egyház fizeti.

5. Nyolc nagy legelő illetőség. Adóját az egyház fizeti.

6. Stóla a felsőbb hatóságok szabályzata szerint.

7. Természetbeni lakás, mely négy lakószobából, lelkészi irodából, konyhából, belső-külső kamarából, pincéből s megfelelő gazdasági épületekből áll.

Mindennemű épület jó karban tartása, évenkénti szokásos takarítása az egyházat terbeli.

E javadalmi tételek összege az orsz. lelkészi nyugdíjintézet által háromezerhatszázötvenhárom koronában van megállapítva.

Beruházások megváltása a hivatali előd családja részére hatvan drb. gyümölcsfáért és ötvenhét bokor hasznos cserjéért az egyházmegyei szabályzat alapján átvételkor megállapítandó összegben, egy baromfiólért pedig a presbiterium becslése szerint egyszáz koronában fog megtörténni.

Az állás 1919 október elsején foglalandó el, de a javadalomnak fele része — lakás és stóladíj kivételével — 1919 október 1-től 1920. szeptember 30-ig az előd özvegyét és kiskorú gyermekét illeti az egyházmegye 1907. évi 16/g. számú és az ezt megerősítő 260/1908 számú egyházkerületi végzés értelmében.

Pályázni kívánók kérvényeiket lelkészi oklevélükkel és a pályázati hirdetés közzététele után saját esperesükkel láttamozott szolgálati bizonyítványukkal felszerelten bezárolag 1919. évi május hó tizedikének délutáni hat órájáig terjesszék be Hajdúhadházon lakó Szabó Lajos esperes címére.

Debreczen, 1919 április hó 14 napján.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.